

Plaers culpables: Joel Joan, Carlota Gurt i l'orgasme femení

Text > GERARD BAGUÉ, director

Tots tenim els nostres plaers culpables, com aquella cançó de Raphael que cantem a ple pulmó sota la dutxa. Sense voler arribar al nivell de transgressió del cantant de *Yo soy aquél*, em vaig regalar un cap de setmana d'alt risc amb els monòlegs de dos tòtems culturals que generen urticària entre determinades persones: l'actor i director Joel Joan i l'escriptora (ara monologuista) Carlota Gurt. El divendres 27 de març, al Teatre de Salt, Joel Joan feia els vuit papers de l'auca a l'*acrobàcia teatral* (és tal com es promociona l'obra) *Vània*, mentre que Carlota Gurt, que viu a la Pera, el dissabte 28 de març jugava a casa, al Teatre Mundial de la Bisbal, fent *malabars entre la vida real i la literària* (la definició és del seu web) a *Una aniquilació fallida*.

Li dic *urticària* a un cert rebuig o incomoditat que he percebut en el meu entorn en esmentar aquests dos noms. Analitzem-ho. La caricatura de la Gurt és la de la dona empenyada i insatisfeta. Justament l'endemà de la funció, el crític i escriptor Julià Guillaumon publicava que «Carlota Gurt és, en primer lloc, una actitud. Irreverent, discutidora, a vegades amb un punt de violència, es passa el dia a l'atac, escrivint sobre el paper tan sofert de les dones, de les filles o de les escriptores». És evident que el to directe, irònic, crític i poc complaent de la Gurt incomoda. Al monòleg sobre la libido, en què fa una inclement repassada a la Bíblia, el darwinisme, Freud, les bicicletes o les pastilles anticonceptives, deixa anar veritats com temples. De vegades ho fa com si conduís un dels tancs que surten a *Biografia del foc*, disparant a tort i a dret i aixafant sota l'eruga els murs de mentides, tòpics, tergiversacions i mutilacions (metafòriques i reals) del plaer femení que els homes han anat aixecant al llarg de la història. Però també es mostra més fràgil explicant, amb distanciament irònic (humor és tragèdia més temps), episodis frustrants de la seva vida sexual.

La caricatura de Joel Joan és encara més fàcil: egocèntric, histriònic i immadur. Els trets del gran David de *Plats bruts* encara l'emascaren. El seu independentisme també polaritza el sentiment del públic més polititzat. De Joel Joan hauríem d'admirar la seva manca de correcció política, la seva desinhibició, la seva espontaneïtat temerària. Però per damunt de tot, la seva capacitat única per fer riure, un aspecte infravalorat pels apòstols de l'alta cultura. A *Vània* demostra que és un animal escènic també capaç d'emocionar.

La Gurt i en Joan són dues estrelles rutilants del nostre petit i envejós univers, on les grans figures de vegades generen cansament o rebuig per saturació. Sembla que el «català empenyat» només es pot conjugar en masculí. Si l'empenyada és una dona la posen al sac de les histèriques. Si els de la urticària anessin a veure el monòleg de la Gurt descobririen, entre moltes altres coses, que ja no existeix aquest diagnòstic en la pràctica mèdica moderna. A Joel Joan, en canvi, el posen al sac dels graciosets banals i trivials.

L'empenyament i l'humor són dues de les nostres millors armes. I en un món on les veritats sobre el plaer, l'art i la llibertat s'han contaminat, veure la Gurt i en Joan en erecció és recordar que encara hi ha lloc per a la transgressió crítica i intel·ligent.

>> Carlota Gurt al berenar literari de la llibreria El Cucut de Torroella.
(Foto: GERARD BAGUÉ)